

Etelä-Hämeen ympäristöterveys
Riihimäen kaupunki

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma
2020–2024

Päivitys 2023

Ympäristöterveys

1.	Johdanto	3
2.	Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö.....	4
2.1	Toimialue ja tehtävät.....	4
2.2	Valvonnan voimavarat ja niiden jakautuminen.....	4
2.3	Koulutus ja laadun kehittäminen	6
2.4	Tietojärjestelmät	6
2.5	Viestintä.....	7
2.6	Valvonnan maksullisuus	8
2.7	Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu	8
2.8	Hallinnolliset pakkokeinot	8
3.	Valvontasuunnitelmat toimialoittain	9
3.1	Yleistä.....	9
3.2	Elintarvikevalvonta.....	9
3.3	Terveydensuojelu	9
3.4	Tupakkalainvalvonta	9
3.5	Eläinlääkintähuolto.....	9
4.	Häiriötilanteisiin varautuminen ja epidemioiden selvitystyö.....	9
5.	Suunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja raportointi.....	10
	Liitteet	11

Ympäristöterveys

1. Johdanto

Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymän ja Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveydenhuollon yksiköt eivät siirtyneet hyvinvointialueelle vaan Riihimäen kaupunki järjestää vastuukuntana ympäristöterveydenhuollon palvelut Forssan ja Riihimäen kaupungeille sekä Hausjärven, Lopen, Janakkalan, Tammelan, Humppilan, Jokioisten ja Ypäjän kunnille. Ympäristöterveydenhuolto on toiminut 1.1.2023 alkaen alueellisenä toimijana ja siitä käytetään nimeä Etelä-Hämeen ympäristöterveys. Ympäristöterveyden valvontasuunnitelmapäivityksessä on huomioitu kohde- ja tarkastusmäärissä kahden alueen yhdistyminen.

Vuoden 2023 alkupuoliskolla painopiste on toiminnan ja palveluiden häiriöttömän saatavuuden turvaaminen organisaatiomuutoksesta huolimatta. Vuodelle 2023 varataan myös resursseja yhteistyön jatkamiseen aiempien sidosryhmien sekä vuodenvaihteessa toimintansa aloittaneen OmaHämeen hyvinvointialueen kanssa.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä, jonka tehtävänä on yksilöön, väestöön ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy. Hyvin toimivalla ympäristöterveydenhuollolla voidaan välttää tai vähentää epidemioita ja näin pienentää terveydenhuollon kuormitusta ja sairauksien aiheuttamia poissaoloja. Ympäristöterveydenhuollolla voidaan ehkäistä epidemioiden lisäksi monia kroonisia sairauksia, jos ongelmaan puututaan ajoissa.

Lainsäädännössä korostetaan toiminnanharjoittajien omaa vastuuta, mutta viranomaisvalvontaa tarvitaan toiminnan ja tuotteiden määräystenmukaisuuden varmistamiseksi, toimijoiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi, kuluttajansuojan turvaamiseksi sekä toimijoiden tuotantoedellytysten varmistamiseksi.

Kunnan valvontasuunnitelmalla tarkoitetaan suunnitelmaa, johon on koottu ympäristöterveydenhuollon valvonta yleisesti ja toimialakohtaisesti. Terveystieteiden-, tupakka-, elintarvike- ja eläinlääkintähuoltolaeissa kuvataan kunnan valvontasuunnitelmalle asetetut vaatimukset. Näiden lakien mukaan kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva ympäristöterveydenhuollon toimialoja koskeva valvontasuunnitelma. Valvonnan tulee olla laadukasta, riskiperusteista ja terveyshaittoja ja vaaroja ehkäisevää sekä suojata kuluttajaa taloudellisilta tappioilta. Suunnitelmassa on otettava huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen toimialakohtaiset valvontaohjelmat.

Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa ohjelmakauden 2020–2024 teemana on yhdenmukainen valvonta ja yhteistyö. Ympäristöterveydenhuollon tehtävät edellyttävät vuoropuhelua ja yhteistyötä eri viranomaisten (mm. rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, maankäyttö, hyvinvointialue, poliisi) kesken. Toimijoita on neuvottava, ohjattava ja ohjeistettava mm. lainsäädäntöön ja sen tulkintoihin liittyvissä asioissa.

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden valvontasuunnitelman laadinnassa on huomioitu ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma sekä keskusviranomaisien antamat toimialakohtaiset valvontaohjelmat.

Ympäristöterveys

Valtakunnalliset valvontaohjelmat:

- [Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma vuosille 2020-2024, päivitys 2023-2024](#)
- [Elintarvikeketjun monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma 2021-2024, osa 3](#)
- [Valtakunnallinen terveydensuojelun valvontaohjelma 2020-2024, päivitys 2023-2024](#)
- [Valtakunnallinen tupakkalain valvontaohjelma vuosille 2020-2024, päivitys 2023-2024](#)
- [Eläinlääkintähuollon valtakunnallinen ohjelma \(EHO\) 2015-2023, päivitys vuodelle 2023](#)

2. Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö

2.1 Toimialue ja toimintaympäristö

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden tehtävänä on huolehtia yksilön elinympäristöön kohdistuvasta kansanterveystyöstä, elintarvikevalvonnasta, eläinlääkintähuollosta, ja muista terveyttä suojaavista viranomaistehtävistä.

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden toimialueena ovat Riihimäen ja Forssan kaupungit, Janakkalan, Lopen, Hausjärven, Tammelan, Jokioisten, Humppilan ja Ypäjän kunnat, joissa on yhteensä 93 000 asukasta. Terveysvalvonnalla on toimipisteet Jokioisilla, Janakkalassa ja Riihimäellä, eläinlääkintähuollon yhteisvastaanotot toimivat Riihimäen Peltosaaressa ja Jokioisilla.

Yksikön vastuukuntana toimii Riihimäen kaupunki ja yksikön monijäsenisenä toimielimenä alueellinen ympäristöterveysjaosto. Kaupungin organisaatiossa ympäristöterveys sijoittuu omana vastuualueena elinvoiman toimialalle. Ympäristöterveyden vastuualueen talous ja kautuu kolmeen kustannuspaikkaan, jotka ovat hallinto, terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto. Jaosto hyväksyy Etelä-Hämeen ympäristöterveyden valvontasuunnitelman sekä valvonnan vuosittaisen toteumaraportin.

2.2 Valvonnan voimavarat ja niiden jakautuminen

Ympäristöterveydessä työskentelee viroissa/toimissa ympäristöterveyspäälikkö, palvelusihteeri, hygieenikkoeläinlääkäri, 10 ympäristöterveystarkastajaa, kuusi praktikkoeläinlääkäriä, eläintenhoitaja sekä kaksi valvontaeläinlääkäri. Näiden lisäksi yksi eläinhoitajan toimi on täytetty määräaikaisena koko vuodeksi ja ympäristöterveystarkastajien uusi tiiminvetäjän tehtäväkuvalla oleva virka on laitettu hakuun tammikuussa. Yhdistyttäessä väheni ympäristöterveyden sihteeriresurssi 0,6htv, mutta vuodelle 2023 on kuitenkin varattu määräraha vastaavalle tilapäiselle resurssille. Etelä-Hämeen ympäristöterveyden valvontayksikkö täyttää valtioneuvoston periaatepäätöksen vaatimukset seudullisten valvontayksiköiden koosta.

Terveysvalvonnassa toiminta perustuu tiimityöskentelyyn. Elintarviketiimin vetäjänä toimii hygieenikkoeläinlääkäri ja terveydensuojelutiimissä tiiminvetäjän tehtävään valittu ympäristöterveystarkastaja. Tiiminvetäjät ovat oman sektorinsa asiantuntijoita, jotka antavat am-

Ympäristöterveys

matillista tukea tiimiläisille, vastaavat sektorinsa valvontasuunnitelmien laadinnasta ja seuraavat ja raportoivat valvonnan toteutumista ja edistävät valvonnan yhdenmukaistamista ja laadun kehittämistä. Terveysuojelun henkilöstöä on Jokioisten ja Riihimäen toimipisteissä ja elintarvikevalvonnan henkilöstöä näiden lisäksi myös Janakkalan toimipisteessä. Tupakka- ja lääkelain mukainen valvonta on vastuutettu koko alueella pääosin yhdelle tarkastajalle. Hygieenikkoeläinlääkäriin tehtäviin kuuluu mm. hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen sekä eläinperäisten alkutuotantokohteiden valvonta ja hän toimii ympäristöterveyspäällikön sijaisena.

Eläinlääkintähuollossa ei ole nimettyä tiiminvetäjää, vaan ympäristöterveyspäällikkö vastaa tiimin toiminnasta. Vakituksessa toimessa oleva eläintenhoitaja käyttää noin 20% työajastaan eläinlääkintähuollon toimistotehtäviin (mm. tilastoinnit). Jokioisten toimipisteessä työskentelee neljä praktikkoeläinlääkärinä ja valvontaeläinlääkäri ja Riihimäellä kaksi praktikkoeläinlääkärinä ja valvontaeläinlääkäri. Eläintenhoitajien toimipisteet ovat Riihimäellä, mutta tarvittaessa he voivat siirtyä auttamaan myös Jokioisten vastaanoton eläinlääkäreitä. Eläinlääkäreiden keskinäisessä työnjaossa on sovittu eri tyyppisten valvontatehtävien ja tiettyjen praktiikkatehtävien jakamisesta eri viranhaltijoiden kesken, mutta on tärkeää pitää yllä myös kaikkien viranhaltijoiden riittävää yleisosaamista. Eläinlääkärien kokonaisresurssista 8,2 htv on käytettävissä peruseläinlääkintään ja tuotantoeläinten terveydenhuoltoon 5,8 htv ja eläinten hyvinvoinnin ja terveyden valvontaan käytetään 2,4 htv. Eläinlääkintähuollossa on apuna kaksi eläintenhoitajaa.

Terveysuojelutiimin (sis. tupakka- ja lääkelain toimialat) kokonaisresurssi on 5,0 htv. Viroista 3,75htv on täytetty tällä hetkellä. Tiiminvetäjän virka on parhaillaan haussa ja osaaikaisuuden täydentämistä varten on varattu palkkara (0,25htv). Elintarviketiimin kokonaisresurssi on 8,0htv (7 ympäristöterveystarkastajaa ja yksi hygieenikkoeläinlääkäri)

Ympäristöterveysvalvonnassa on tehtäviä, joita ei voida ennakoida, mutta niiden tekemiseen on silti varattava aikaa. Tällaisia ovat esimerkiksi epidemioiden ja erityistilanteiden selvittämiset, asumisterveyteen liittyvät tarkastukset ja näytteenotot, lausunnot ym. asian tuntijatehtävät, sekä valitusten, hakemusten ja ilmoitusten käsittely. Viranomaistyöhön kuuluu myös neuvontaa ja ohjausta, jota on annettava tarpeen vaatiessa. Samoin valvontasuunnitelmien laatimiseen, toteutumisen arviointiin, raportointiin, laadun kehittämiseen on varattava aikaa.

Yksikkö on tehnyt riskinarviointia valvontatarpeen määrittelemiseksi. Niissä tapauksissa joissa ei ole arviointia tehty, sovelletaan valvontatarpeen arvioinnissa valtakunnallisten ohjelmien riskinarviointeja.

Taulukko 1. Suunnitelma voimavarojen jakautumisesta valvottaville toimialoille.

	Käytettävissä kokonaisudessa valvontaan ja sitä tukeviin tehtäviin, htpv	kokonaisuudesta käytettävissä säännölliseen suunnitelmalliseen valvontaan htpv v.2023
Elintarvikevalvonta	1760	205
Terveysuojelun valvonta	1010	123
Tupakkavalvonta	90	20
Yhteensä	2860(13,0 htv)	348
		12,2%

Ympäristöterveys

Lisäksi praktiikkaan (eläinten terveyden- ja sairaanhoito) 5,8 htv ja praktikoiden avustustehtäviin 1,8 htv, eläinlääkintähuollon valvontatehtävät 2,4 htv, hallintoon 1,0 htv, toimistotehtävät 1,8 htv.

Kokonaisresurssi 25,8htv.

2.3 Koulutus ja laadun kehittäminen

Viranhaltijoiden pätevyys varmistetaan aina uutta henkilökuntaa rekrytoitaessa ottaen huomioon toimialakohtaiset pätevyysvaatimukset ja työyhteisön sisäiset tarpeet. Vakituisen henkilöstö ja pidempiaikaiset sijaiset osallistuvat säännöllisesti täydennyskoulutuksiin. Henkilökunnan osallistumisesta eri koulutustilaisuuksiin päätetään pääasiassa tiimi- tai kuukausipalavereissa. Ammatillisen täydennyskoulutuksen lisäksi kannustetaan esim. ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa suoritettaviin jatkotutkintoihin.

Täydennyskoulutuksiin osallistutaan henkilökohtaisten ja valvontayksikön koulutus- ja kehittämistarpeiden perusteella. Jokainen tarkastaja ja eläinlääkäri osallistuvat vähintäänkin oman päävastuualueensa koulutuksiin ja tarpeen sekä koulutusmäärärahojen puitteissa myös muihin koulutuksiin. Koulutusvalinnoissa on päävalintakriteerinä koulutuksen ajankohtaisuus, esim. lainsäädännön ja tietojärjestelmien uudistukset, valtakunnallisten ja alueellisten projektien ”työkokouspäivät” sekä omien valvontasuunnitelmien painopistealueet. Tavoitteena on, että henkilöstöllä olisi keskimäärin kahdeksan (8) koulutuspäivää vuodessa.

Jokaisesta koulutuksesta, johon osallistutaan, suoritetaan kirjallinen arvio sen hyödyllisyydestä ja soveltuvuudesta omaan tehtävään. Terveysvalvonnan henkilökunnan osallistuminen koulutuksiin dokumentoidaan koulutuskirjapitoon. Koulutuksen sisältöä käydään läpi palavereissa ja koulutusmateriaali tallennetaan yhteiselle palvelimelle kaikkien käyttöön.

Terveysvalvonnan laatujärjestelmään on laadittu perehdytysohjelma uusia työntekijöitä ja sijaisia varten. Perehdyttämisellä ja sen seurantakeskustelulla varmistutaan oikeiden toimintatapojen ja prosessien hallinnasta valvontatyössä. Perehdytysohjelma räätälöidään jokaisen perehdytettävän tietotarpeita vastaavaksi. Ympäristöterveydenhuollolla on käytössä valtakunnallinen yksityisen palvelujentarjoajan kehittämän laatujärjestelmän (Laatu-Net).

2.4 Tietojärjestelmät

Valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä VATI korvasi kuntien käyttämät ympäristöterveydenhuollon valvontatietojärjestelmät vuoden 2019 alussa. Sen kautta hallitaan kohderekisteriä (asiakkaan ja kohteen perustiedot sekä valvontakirjapidon suoritteet, esimerkiksi tarkastus-, näytteenotto- ja neuvontasuoritteet). Vuoden 2022 ympäristöterveys on ottanut käyttöön valtakunnallisen ilmoitusjärjestelmä Ilpan. Järjestelmän kautta toimijat voivat ilmoittaa esimerkiksi uuden toiminnan perustamisesta ja aloittamisesta. Vati-järjestelmää on kehitetty myös talousveden näytteenoton kirjausten osalta. Vuonna 2023 on uutena uutena osiona tulossa käyttöön asiakkaiden haittakokemusten sähköinen ilmoitusjärjestelmä. Tätä kautta voi keskitetysti

Ympäristöterveys

ilmoittaa esimerkiksi ruokamyrkytyspäilystä. Ympäristöterveyden valvontahenkilöstöä on osallistunut aktiivisesti tietojärjestelmän kehittämiseen valtakunnallisissa työryhmissä.

Eläinlääkintähuollossa kunnaneläinlääkäreillä on käytössään KliniQ -ohjelma, joka toimii potilastietojärjestelmänä (omistaja- ja potilastiedot sekä hoitotoimenpiteet). Yhteinen järjestelmä on vuoden 2023 alusta alkaen käytössä kaikilla alueen praktikoilla.

2.5 Viestintä

Etelä-Hämeen ympäristöterveydessä noudatetaan avointa tiedotustapaa. Valtakunnallisen valvontasuunnitelman toimikaudella ympäristöterveyden strateginen painopiste on aktiivisen ja ohjaavan viestinnän lisääminen uusia viestintäkanavia käyttäen. Ympäristöterveyden kaikessa viestinnässä noudatetaan Riihimäen kaupungin viestintäohjeita ja sovelletaan niitä aluelliseen toimintaympäristöön. Uudessa organisaatiossa tulee luoda oma ympäristöterveydenhuollon viestintäsuunnitelma, jossa huomioidaan edellä mainitut viestintäohjeet. Viestinnässä on käytettävissä kaupungin ammattitaitoista viestintähenkilöstöä

Suunnitelman tulee sisältää viestinnän periaatteet, viestintävastuut, lainsäädäntöä, ohjeistusta ja tietoa yhteistyö- ja kohderyhmistä, asiakaspalvelusta, neuvonnasta, opastuksesta ja kouluttamisesta sekä sisäisen ja ulkoisen viestinnän tavoitteista ja tehtävistä.

Viranomaisten on neuvottava, ohjattava, ohjeistettava ja koulutettava toimijoita mm. lainsäädäntöön ja sen tulkintaan liittyvissä asioissa sekä tarkastuksilla että niiden ulkopuolella. Yhteistyöllä toimijoiden kanssa voidaan lisätä valvonnan vaikuttavuutta ja ehkäistä terveyshaittoja. On suotavaa antaa toimijoille tietoa heihin vaikuttavista asioista mm. toiminnan riskiluokituksesta, valvontatiheydestä ja näissä tapahtuvissa muutoksissa sekä antaa vaikuttamismahdollisuuksia silloin kuin se on mahdollista.

Yleistä viestintää sekä asiakkaiden ohjausta tehdään Riihimäen kaupungin nettisivuilla, sivuilla on oma osio Etelä-Hämeen ympäristöterveydelle. Lisäksi tiedottamista tehdään tarvittavassa laajuudessa sosiaalisen median kanavissa. Tiedottamisen tulee olla aktiivista ja tavoitteena on laatia tiedotteita ja uutiskirjeitä ajankohtaisista asioista toimijoille ja kuntalaisille. Lisäksi pyydettyä annetaan omaa toimintaa koskevia haastatteluita ja asiantuntijalausuntoja tiedotusvälineille.

Sisäisessä viestinnässä painopiste on henkilökunnan tiedottaminen ajankohtaisista asioista ja ympäristöterveyden asioiden esille tuominen Riihimäen kaupungin organisaatiossa. Ympäristöterveyspäällikkö osallistuu viikottaiseen elinvoimatoimialan johtoryhmään. Eläinlääkintähuollossa ja terveysvalvonnassa pidetään omat kuukausipalaverit ja lisäksi terveysdensuojelu- ja elintarviketiimien tapaamiset kuukausittain ja tarvittaessa useammin. Sisäistä pikatiedottamista varten voidaan perustaa omia whatsapp-ryhmiä tai vastaavia. Kaikille yhteistä viestintää ja tietojen jakamista hoidetaan aktiivisesti myös sähköpostilla.

Häiriötilanteissa tiedotusvastuu on ympäristöterveyspäälliköllä, ellei kokonaistilanne edellytä kuntatason tai laajempaa tiedottamista. Tarkempi ohjeistus häiriötilanne ja kriisitiedottamisesta sisältyy valmiussuunnitelmiin ja häiriötilanteiden toimintaohjeisiin (ruokamyr-

Ympäristöterveys

kytys- ja vesiepidemiat, säteilyvaaratilanteet, kemikaalionnettomuudet, kaupungin valmiussuunnitelma).

2.6 Valvonnan maksullisuus

Ympäristöterveydenhuollon laeissa säädetään, että kunnan valvontaviranomaisen tulee periä toiminnanharjoittajalta maksu kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastuksesta, mukaan lukien suunnitelmassa esitetyt maksulliset projektit, terveydensuojelulain mukaisesta näytteenotosta ja näytteen tutkimisesta. Maksu on perittävä myös muista ympäristöterveydenhuollon lainsäädännössä maksullisiksi säädettyistä suoritteista, esim. ilmoitusten ja hakemusten käsittely sekä hallinnollisten pakkokeinojen noudattamisen valvonta. Uuden elintarvikelain ja terveydensuojelulain muutosehdotuksen myötä suurimmalle osalle elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisista kohteista peritään lisäksi 150 euron suuruinen vuosittainen perusmaksu. Valvontamaksuja peritään siten, että ne kattavat valvonnasta aiheutuneet kustannukset ja niitä peritään kunnan hyväksymän taksan mukaisesti. Tuotot ohjautuvat ympäristöterveyden vastualueelle. Ympäristöterveyden taksa on hyväksytty alueellisessa ympäristöterveysjaostossa 14.12.2022. Taksa on nähtävillä ympäristöterveyden internetsivuilla.

2.7 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

Elintarvikelaki ja terveydensuojelulaki edellyttävät, että viranomainen käyttää tutkimuksissaan viranomaisvalvontaan hyväksytyjä laboratorioita. Etelä-Hämeen ympäristöterveys käyttää viranomais tutkimuksissa akkreditoitua kansainvälisen standardin SFS 17025 täyttävää laboratoriota. Viranomaisvalvontanäytteiden tutkimuksesta on vastannut VitaLab Oy. Vita Laboratoriot Oy ja Eurofins Scientific Finland Oy ovat tehneet liiketoimintakaupan, jonka seurauksena Eurofins on ottanut vastattavakseen Vita Laboratorioiden elintarvikkeiden, tuotantoeläinten, veden, asbestin, rakennusmateriaalien ja sisäilman laboratorioanalytiikkaa koskevan liiketoiminnan 1.1.2023 alkaen. Yhteistyölaboratoriona toimii 1.1.2023 alkaen Eurofins Scientific Finland Oy.

Ympäristöterveys on sopinut laboratorion kanssa laboratoriopalvelujen osalta myös virkaajan ulkopuolella noudatettavat menettelyt. Epidemia-, ruokamyrkytys- tai häiriötilanteessa voidaan tapauskohtaisesti käyttää myös muuta Ruokaviraston hyväksymää laboratoriopalvelujen tuottajaa.

2.8 Hallinnolliset pakkokeinot

Kunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus käyttää määräyksiä, kieltoja ja muita hallinnollisia pakkokeinoja, mikäli ne ovat välttämättömiä toiminnassa havaittujen terveyshaittaa tai -vaaraa aiheuttavien epäkohtien poistamiseksi. Pakkokeinojen käyttö uhkasakon asettamista lukuun ottamatta on delegoitu pääasiassa ympäristöterveyspäällikölle ja hygieenikkoeläinlääkärille.

Ympäristöterveys

3. Valvontasuunnitelmat toimialoittain

3.1 Yleistä

Suunnitelman mukainen valvonta perustuu kansanterveyslain 1 §:ssä mainittujen ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kunnille säädettyyn valvontaan.

Tarkastus voi sisältää useiden ympäristöterveydenhuollon lakien mukaisia toimenpiteitä ja tällöin tarkastuskertomuksessa tulee esittää, minkä säännösten mukaan tarkastus on tehty. Tarkastusaikaan vaikuttaa tarkastuksen sisällön laajuus ja tarkastusaikaan katsotaan kuuluvaksi varsinaisen kohteessa tehdyn tarkastuksen lisäksi tarkastukseen valmistautuminen sekä tarkastuspöytäkirjan laatiminen ja tietojen tallentaminen tietojärjestelmään. Matkoihin käytettävää aikaa ei huomioida kohdekohtaisessa tarkastussuunnitelmassa, mutta se on otettu huomioon arvioitaessa kokonaisresurssin tarvetta.

Valvontasuunnitelman liitteinä ovat toimialakohtaiset päivitettyt suunnitelmat.

3.2 Elintarvikevalvonta

Liite I

3.3 Terveystensuojelu

Liite II

3.4 Tupakkalainvalvonta

Liite III

3.5 Eläinlääkintähuolto

Liite IV

4. Häiriötilanteisiin varautuminen ja epidemioiden selvitystyö

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden häiriötilannesuunnitelma liittyy ympäristöterveyden toimialueen kuntien, toimijoiden ja yhteistyötahojen valmiussuunnittelun kokonaisuuteen. Ympäristöterveyden valmiussuunnitelma ja elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden häiriötilannesuunnitelma on valmisteltava uudelleen organisaatiomuutoksen johdosta vuonna 2023. Myös epidemioiden selvitystyötä varten on organisoitava uudet selvitystyöryhmät vuodenvaihteen muutosten vuoksi.

Ympäristöterveydessä on käytössä kolme Virvepuhelinta, yksi jokaisessa terveystensuonnan toimipaikassa. Näiden puheryhmät tulee ohjelmoida uudelleen vastaamaan uutta organisoitumistilannetta.

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden toiminta ja resurssit on mitoitettu normaalitilanteiden lainsäädännön valvonnan ja muiden tehtävien edellyttämällä tavalla. Lyhyiden häiriötilanteiden hoitaminen pystytään toteuttamaan muun toiminnan ohella tehtäviä jakamalla ja priorisoimalla. Poikkeusoloissa tai muissa vakavissa ja pidempikestoissa häiriötilanteissa yksikön käytettävissä olevat resurssit priorisoidaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella tilanteen vaatimien tehtävien hoitoon. Epidemiaepäilytilanteissa tarvittavien näytteiden tutkimuksiin on talousarviossa varattu määrärahaa ja laboratoriopalvelun tarjouspyynnössä on edellytetty valitun laboratorion tarjoavan palvelua erityistilanteissa

5. Suunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja raportointi

Terveysvalvonnassa on käytössä jokaisen tarkastajan henkilökohtainen valvontasuunnitelma säännöllisen valvonnan osalta. Suunnitelman toteutumista seurataa tiimi- ja yhteis- palaverissa noin kerran kuukaudessa sekä kehityskeskusteluissa. Mikäli henkilökohtaisen suunnitelman toteutumisessa vuoden aikana on ongelmia, tehdään tehtäväjako tarvittaessa muutoksia.

Raportti edellisen vuoden valvontasuunnitelman toteutumisesta viedään ympäristöterveys- jaostolle ja jaoston käsittelemä arviointiraportti toimitetaan VYHA-järjestelmän kautta aluehallintovirastolle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Taulukossa 2 on esitetty pääpiirteissään, mitä arviointi pitää sisällään. Arvioinnin sisältö perustuu Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen ohjelman ohjeisiin.

Taulukko 2. Kunnan valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.

Arviointikohde	Tarkastelu ja selvitys
Suunnitellun toiminnan ja tarkastusten kattavuus	• kaikkien toimialojen valvonnan kattavuus, huomioiden myös sen jakautuminen mahdollisen yhteistoiminta-alueen eri osiin • valtakunnallisten ja omien paikallisten painopisteiden valvonnan toteutuminen • erityyppisiin tarkastuksiin ja kohteisiin käytetty aika verrattuna suunniteltuun ajankäyttöön • tarkastuksilla esiin tulleiden epäkohtien määrä ja laatu sekä kunnan viranomaisen toimenpiteet näiden epäkohtien korjaamiseksi ja asioiden saattamiseksi määräystenmukaiselle tasolle
Tarkastusten ja näytteiden määrä (suhteessa valvontasuunnitelmaan)	• toteutuneiden tarkastusten lukumäärä valvontakohdetyypeittäin • näytteet ja analyysit valvontakohdetyypeittäin • valvontaprojekteihin osallistuminen
Valvonnasta saadut tulot ja niiden kohdentuminen	• valvonnasta kertyvät maksutulot toimialoittain • valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen, tieto siitä onko valvonnasta saadut tulot kohdennettu ympäristöterveydenhuollon valvonnan kehittämiseen
Voimavarat ja yhteistoiminta-alueen toimivuus	• voimavarojen riittävyys suhteessa lainsäädännön vaatimukseen ja valvontatarpeeseen ja suunniteltuun toimintaan • selvitys, paljonko voimavaroja on käytetty ennalta suunniteltuihin valvontatehtäviin ja kuinka paljon muihin tehtäviin • erittely henkilöstövoimavarojen kohdentumisesta eri lakien mukaiseen valvontaan (VYHA)
Toiminnan kehittämistarpeet	• toimenpiteet, joilla tilannetta parannetaan seuraavalla toimintavuodella
Mahdolliset toiminnan tarkastamiset	• hyvät käytännöt, poikkeamat, kehittämiskohteet ja korjaavat

Ympäristöterveys

(Arviointi- ja ohjauskäynnit)	toimenpiteet (VYHA)
-------------------------------	---------------------

Mikäli suunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei ole saavutettu, toteutumisen arvioinnissa tuodaan esille mahdolliset syyt (virkavapaat, yllättävät projektit, häiriötilanteet yms.) ja esitetään korjaustoimenpiteitä. Puutteet edellisen vuoden tarkastusten toteutumisessa pyritään huomioimaan seuraavan vuoden valvontasuunnitelman laadinnassa. Mikäli valvontasuunnitelman mukaisista tavoitteista on jääty merkittävästi, tulee tämä huomioida valvontatulojen kohdistamisessa esim. lisähenkilöstöön.

Liitteet

- Liite I: Elintarvikevalvontasuunnitelma 2021–2024, päivitys 2023
- Liite II: Terveysturvallisuuden valvontasuunnitelma 2020–2024, päivitys 2023
- Liite III: Tupakkalain ja nikotiinivalmisteiden valvontasuunnitelma 2020–2024, päivitys 2023
- Liite IV: Valvontasuunnitelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä eläinlääkäripalveluiden järjestämisestä, päivitys 2023